

Protestantse Gemeente Utrecht

■ College van Kerkrentmeesters (CvK)

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Ter attentie van de heer drs. H. Zijlstra,
staatssecretaris
Rijnstraat 50
2515 XP 's-Gravenhage

Datum: Utrecht, 27 september 2011
Ons kenmerk: CvK/11/043/lp
Onderwerp: Verzoek instroom Domkerk en rijksmonumentale binnenstadkerken Utrecht in de BRIM-regeling

Geachte heer Zijlstra,

Vanaf 2009 hebben wij bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed aandacht gevraagd voor een tijdige instroom van de Domkerk en de rijksmonumentale binnenstadkerken in de huidige BRIM-regeling.

Het gaat ons hierbij niet om de BRIM-regeling of de structuur hiervan als zodanig maar om de wijze waarop door de Rijksdienst wordt omgegaan met de instroom in deze regeling.

Zoals u weet worden de rijksmonumentale binnenstadkerken van de PGU na de voltooiing van de restauratie in het kader van het project 'Vijf kerken herleven' in 1986 zo goed mogelijk onderhouden. Het is de bedoeling de betreffende kerken 'in staat van nieuw' te houden en zo verantwoord mogelijk multifunctioneel te gebruiken zodat grootscheepse en zeer kostbare restauraties worden voorkomen. Om dit mogelijk te maken hebben de Protestantse Gemeente Utrecht (destijds Nederlands Hervormde Gemeente Utrecht) met de gemeente Utrecht en de provincie Utrecht een zeer langdurig Convenant gesloten en een Kapitaal Groot Onderhoud gevormd om de kosten van onderhoud voor het niet subsidiabele deel te kunnen blijven dragen. In de laatste jaren is dit kapitaal door elk van voornoemde partijen substantieel aangevuld mede om de gevolgen van de rentedaling te kunnen opvangen. Tientallen jaren hebben de Utrechtse rijksmonumentale binnenstadkerken gebruik gemaakt van de BROM-regeling. De voorganger van de huidige BRIM.

De subsidiabele kosten via de BRIM, de multifunctionele exploitatie per kerk en de opbrengsten van het Kapitaal Groot Onderhoud dragen samen zorg voor een solide basis voor het te verrichten onderhoud. Hierover vindt jaarlijks overleg plaats met alle betrokken partijen aan de hand van een deskundigheids- en financieel rapport. De huidige staat van onderhoud van de rijksmonumentale kerken is goed.

Bij de overgang van de BROM naar de BRIM in 2009 heeft de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed aanvankelijk een overgangsregime voorgesteld geldende voor de jaren 2010 en 2011. De Rijksdienst stelde daarbij voor de PGU kerken een instroom in de BRIM per 1 januari 2012 in het vooruitzicht. Wij hebben destijds per brief van 29 december 2009 gevraagd om hierbij in elk geval een uitzondering te maken voor de Domkerk en deze eerder te doen instromen. Voor de Utrechtse Domkerk constateren wij dat het met het oog op het goed bijhouden van het onderhoud aan de kerk waar het gaat om de natuursteenelementen van de daken, luchtbogen en gevels niet verantwoord en verstandig zou zijn het onderhoud van deze kerk zoals dat in de afgelopen jaren is uitgevoerd uit stellen naar het nu aangewezen jaar van instroom in de BRIM-regeling van 2012. Door de grote verscheidenheid aan gebruikte natuursteen en de kwetsbaarheid van het exterieur dient het onderhoud van de Domkerk ook in 2012 en de komende jaren zoals in de afgelopen tientallen jaren regulier uitgevoerd te worden om de huidige goede staat te kunnen behouden. Op termijn geldt voor de overige betrokken kerken: de Buurkerk (via verhuur aan de gemeente Utrecht in gebruik als Nationaal Museum van Speelklok tot Pierement), Jacobikerk, Janskerk en Nicolaïkerk exact hetzelfde.

Protestantse Gemeente Utrecht

■ College van Kerkrentmeesters (CvK)

In het antwoord van 17 maart 2010 van de Rijksdienst werd uitgegaan van een instroom van de rijksmonumentale kerken per 1 december 2012.

Inmiddels is de situatie na deze brief zodanig gewijzigd dat door middel van loterijen door de Rijksdienst de instroom in de BRIM wordt bepaald. Voor de Buurkerk is op 27 juni 2011 door middel van een gunstig lot bevestigd dat deze in 2012 zal instromen in de BRIM-regeling. Hierover zijn wij verheugd. Echter een in rijksmonumentaal opzicht belangrijker gebouw als de Domkerk is daarentegen niet ingestroomd. Wij maken hiertegen ernstig en fundamenteel bezwaar.

Deze omstandigheid doet geen recht aan de vereisten op dit gebied van een goed en structureel onderhoud naar mate van erkende behoefte en onderbouwde prioriteitstelling en doet ook geen recht aan de tientallen jaren door de rijksoverheid erkende medeverantwoordelijkheid voor een goed structureel onderhoud van de betreffende rijksmonumentale kerken.

Wij richten ons tot u om aan te dringen op een eerlijke en rechtvaardige instroom die niet zoals nu op willekeur is gebaseerd.

Wij zouden graag in staat gesteld worden een goede en duurzame onderhoudsplanung zoals die in de afgelopen jaren gehanteerd en uitgevoerd is ook in de komende jaren en daarna te doen opstellen en uitvoeren.

In uw recente brief aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal 'Subsidieverdeling BRIM in 2012' wordt op pagina 2, § 1 voor een andere categorie rijksmonumenten verwezen naar die rijksmonumenten die reeds in 2006 subsidie hebben verkregen. Voor 2012 krijgt deze categorie een hogere prioriteit in de BRIM. De brief gaat niet verder in op de instroom van de rijksmonumentale kerken in 2012. De Utrechtse rijksmonumentale kerken zijn al tientallen jaren erkend in het kader van BROM en BRIM en hebben hiervan gebruik gemaakt. Hierbij vragen wij u dit ook voor de rijksmonumentale kerken opnieuw te bekijken.

Voor de Utrechtse rijksmonumentale kerken die geheel bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed bekend zijn, betekent het buiten de boot van de BRIM-regeling in 2012 vallen dat financieel gezien het verrichten van goed groot onderhoud onhaalbaar wordt, waarvan het gevolg zal zijn dat op den duur opnieuw en veel kostbaarder herstelwerkzaamheden en restauraties nodig zijn die door het plegen van een goed regulier onderhoud goed te voorkomen zijn.

Gaarne tot nadere toelichting op dit verzoek bereid, in de verwachting u hiermee van dienst te zijn,

in afwachting van uw reactie,

hoogachtend,

ir. H.A. van der Kolk,
voorzitter

drs. T.P.G. Kratt,
portefeuillehouder

L.J.M. Paulussen RA
directeur

In afschrift aan:

De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
T.a.v. de heren drs. C. van 't Veen, directeur en
J. van de Voorde, sector Advies en Wettelijke taken
Smallepad 5
3811 MG Amersfoort

